

Europski institut za ravnopravnost spolova

Europski parlament je 14. ožujka 2006. godine prihvatio prijedlog Vijeća EU o osnivanju Europskog instituta za ravnopravnost spolova, čije osnivanje je Vijeće zatražilo u lipnju 2004. godine. Za sjedište novog Instituta Europske unije za ravnopravnost spolova izabran je Vilnius u Litvi. Financiranje Instituta osigurat će Europska komisija, a proračun iznosi 52,5 milijuna eura za razdoblje od 2007. do 2013. godine.

Cilj Europskog instituta za ravnopravnost spolova je poduprijeti djelovanje institucija Europske unije i država članica u promicanju ravnopravnosti između žena i muškaraca te u borbi protiv spolne diskriminacije.

Institut će prikupljati, analizirati i distribuirati podatke koji će služiti institucijama u Bruxellesu i državama članicama, a u sklopu njega će djelovati knjižnica i dokumentacijski centar koji će biti otvoreni za javnost. Institut će poticati istraživačke djelatnosti, organizirati konferencije i seminare iz područja ravnopravnosti spolova.

Povjerenik Europske komisije za zapošljavanje, socijalnu politiku i jednake mogućnosti Vladimir Špidla, naglasio je da je ravnopravnost između žena i muškaraca, temeljno pravo sadržano u Amsterdamskom ugovoru iz 1997. godine, jedna od prioriternih politika EU. Kako je istakao, Institut će imati vrlo važnu ulogu u razvijanju mjera za primjenu ravnopravnosti spolova u svim politikama Zajednice jer je iz izvještaja Europske komisije o napretku za 2005. godinu vidljivo da su žene još uvijek manje zastupljene u svim strukturama društva i da, primjerice, 15% manje zarađuju od muškaraca bez obzira na napredak u razvoju demokracije i ravnopravnosti spolova u EU.

Novo će tijelo započeti s radom u siječnju 2007. godine. Imat će 15 zaposlenika čiji broj bi se trebao udvostručiti do 2013. godine. Djelovanje Instituta, dodao je Špidla, ovisit će o tome hoće li mu zemlje članice dostavljati statističke podatke o stanju u pojedinim područjima društvenog života s obzirom na ravnopravnost spolova, primjerice na tržištu rada, u političkom životu, gospodarskom razvoju i dr.

Odlukom o sjedištu Instituta, Litva je postala druga nova članica EU koja je ugostila jedno od tijela EU. Prošle godine je Varšava izabrana za sjedište Agencije za kontrolu vanjskih granica EU, Frontexa. Za sjedište instituta bilo je zainteresirano nekoliko zemalja članica među kojima su Slovenija i Slovačka. Slovenija je argumentirala svoju kandidaturu pozivajući se na geografski položaj i blizinu država jugoistočne Europe koje će se pridružiti Uniji i za koje, navode Slovenci, ravnopravnost spolova predstavlja veliki izazov. Slovačka je smatrala da će bliskost Bratislave i Beča, u kojem je sjedište EU agencije za ljudska prava, biti njezina prednost pri izboru za sjedište Instituta.

U 2007. godini početak će djelovati četiri nove agencije Europske unije. Europska agencija za temeljna ljudska prava ima sjedište u Beču. Ona će inkorporirati već postojeći Centar za nadzor rasizma i ksenofobije dok je Helsinki izabran za sjedište Europske kemijske agencije.

Sastavila:

Mihaela Jović – Ured za ravnopravnost spolova, na temelju izvješća **dr. Snježane Mrđen** iz Stalne misije RH pri EU u Bruxellesu

Prijedlog odredbi Europskog parlamenta i Vijeća pri utemeljenju Europskog instituta za ravnopravnost spolova

Europski parlament i Vijeće utemeljili su Europski institut za ravnopravnost spolova s obzirom da su prepoznali potrebu za podizanjem svijesti o potrebi promicanja ravnopravnosti među spolovima. Njegov osnutak podržale su brojne europske institucije i organizacije.

Ravnopravnost muškaraca i žena temeljno je pravo i prioritet Europske Unije koja na temelju članaka 21 i 23 Povelje o temeljnim pravima Europske unije zabranjuje diskriminaciju na temelju spola i zahtijeva ravnopravnost muškaraca i žena u svim područjima. Ravnopravnost među spolovima podržava trinaest direktiva *acquisa*.

Iako je, zahvaljujući zakonskoj regulativi i politici, nejednakost među spolovima bitno smanjena, naročito kod zapošljavanja, zamijećeno je da je taj napredak i suviše spor te da su pojačani napori neophodni.

Kako bi se postigla ravnopravnost među spolovima, bitan je višedimenzionalan pristup koji uključuje različite mjere, posebno u sljedećim područjima: obrazovanje, politika zapošljavanja, poduzetništvo, jednakost prihoda za jednak rad, uravnoteženo sudjelovanje muškaraca i žena u procesu donošenja odluka u politici i gospodarstvu.

Stoga su Europski parlament i Vijeće ukazali na potrebu za osnivanjem nezavisne agencije koja će djelovati kao tehnička podrška institucija Europske Unije i država članica.

Ciljevi osnivanja Europskog instituta za ravnopravnost spolova:

- Institut će služiti kao tehnička potpora europskim institucijama, pogotovo Europskoj komisiji i državama članicama u borbi protiv diskriminacije na temelju spola i promicanju ravnopravnosti muškaraca i žena u svim područjima djelovanja.
- Podizanje svijesti o ravnopravnosti muškaraca i žena među građanima EU

Glavne aktivnosti Europskog instituta za ravnopravnost spolova:

- prikupljanje podataka, razvoj metodoloških alata i diseminacija informacija. Institut će djelovati nadnacionalno i između ostaloga će utemeljiti jedinstveni sistem prikupljanja i analize podataka koji će omogućiti kompatibilnost i komparabilnost podataka na razini EU.
- Institut će djelovati u skladu s prioritetima Europske komisije

Specifični zadaci Europskog instituta za ravnopravnost spolova:

- Prikupljanje i analiza relevantnih podataka i rezultata istraživanja vezanih uz ravnopravnost spolova
- Razvijanje metoda i alata koji će omogućiti komparaciju podataka među državama članicama
- Razvijanje, analiza i evaluacija metodoloških alata s ciljem integracije ravnopravnosti među spolovima u sve segmente politike Europske komisije
- Provođenje istraživanja vezane uz ravnopravnost spolova
- Organizacija sastanaka stručnjaka
- Organizacija aktivnosti, poticanje razmjene iskustava i razvoj dijaloga između relevantnih institucija (nevladinih organizacija, društvenih partnera, zajednice, istraživačkih centara...)
- Organizacija seminara, skupova, radionica, kampanja relevantnih aktera
- Diseminacija informacija putem dokumentacijskih centara, publikacija, web stranice...

Ostale značajke Europskog instituta za ravnopravnost spolova:

- Europski institut za ravnopravnost spolova svoje će zadaće obavljati nezavisno od nacionalnih autoriteta i civilnog društva te će biti autonoman u odnosu na institucije Europske komisije.
- Europski institut za ravnopravnost spolova surađivat će s drugim organizacijama država članica, kao što su odbori za ravnopravnost spolova, istraživački centri, nevladine organizacije, socijalni partneri te relevantnim organizacijama na europskom ili međunarodnom nivou i trećim državama.
- Europski institut za ravnopravnost spolova sastojat će se od: upravnog odbora, direktora i njegovih/njezinih suradnika te savjetodavnog odbora

Prevela i sastavila:

Ines Jemrić

[Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council establishing a European Institute for Gender Equality](#)